

РІВЕНЬ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ ВМІНЬ З ТУРИСТСЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЛДІФК РІЗНИХ КУРСІВ НАВЧАННЯ

Ольга ЖДАНОВА, Тарас БЛИСТІВ, Тарас БЛОШИЦЬКИЙ

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. Туристська робота є популярною в системі освіти України: загальноосвітніх школах, вищих закладах освіти різних рівнів акредитації. Активно працює мережа обласних, міських і районних центрів (станцій) краєзнавства, туризму та екскурсій учнівської молоді, студентських туристських клубів. Від того, яким буде якісний рівень підготовки фахівців, особливо туристського аспекту, залежить успіх діяльності названих осередків, показники залучення учнівської та студентської молоді до регулярних занять активним туризмом.

Однак не достатньо уваги на сьогоднішній день приділяється туристській підготовці студентів фізкультурних вузів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема ефективної підготовки кадрів для сфери туризму розглядалася в друкованих працях В.І. Ганопольського [1], В.А. Квартальнова [2], І.В. Зоріна [3], І.А. Костриці, В.В.Обозного [4], О.В. Тімець [5] та ін. Нажаль, вони не стосуються озброєння туристськими знаннями та навичками студентів фізкультурних вузів, яким для успіху їх подальшої професійної діяльності вкрай необхідна ґрунтовна туристська підготовка.

Мета роботи – проаналізувати ефективність туристської підготовки студентів фізкультурного вузу, у змісті якої поєднуються традиційні академічні заняття із семінаром з підготовки громадських інструкторів туризму.

Організація досліджень. На попередньому етапі досліджень була запроваджена поглиблена туристська підготовка студентів спеціальності “Фізичне виховання”, які спеціалізувалися з спортивно-оздоровчого туризму (СОТ) та рекреаційно-оздоровчої діяльності (РОД). Вона базувалася на поєднанні академічних занять за навчальним планом ЛДІФК із підготовкою громадських інструкторів туризму базового рівня. Таке поєднання стало можливим у зв’язку із підписанням угоди між ЛДІФК і Президією міської ФСТ про підготовку із числа студентів громадських інструкторів туризму.

Дослідженнями були охоплені студенти стаціонарної форми навчання: 60 студентів старших курсів спеціальності “Фізичне виховання”, спеціалізацій РОД і СОТ, а також 60 студентів II курсу. Саме на цих курсах навчальними планами передбачено дисципліни, які мають за мету формування теоретичних знань і практичних навичок для проведення туристської роботи із школярами та студентами.

Для вивчення в ході експерименту рівня знань та вмінь студентів з туристської діяльності використовувалося експертне оцінювання виконаних студентами письмових тестових завдань. Викладачі, які оцінювали тестові відповіді, констатували наявність: повної відповіді, не повної відповіді та відсутності відповіді.

Результати дослідження та їх обговорення. Рівень теоретичних знань виявлявся за результатами тестових завдань, сформованих у наступні блоки: організація туристської роботи у сфері освіти України; форми туристської роботи, проведення туристських заходів; безпека занять активним туризмом; вимоги до фізкультурного фахівця, який проводить туристську роботу.

Порівняння виявленого рівня теоретичних знань з туристської роботи студентів другого і четвертого курсів дало змогу отримати наступні результати (рис.1).

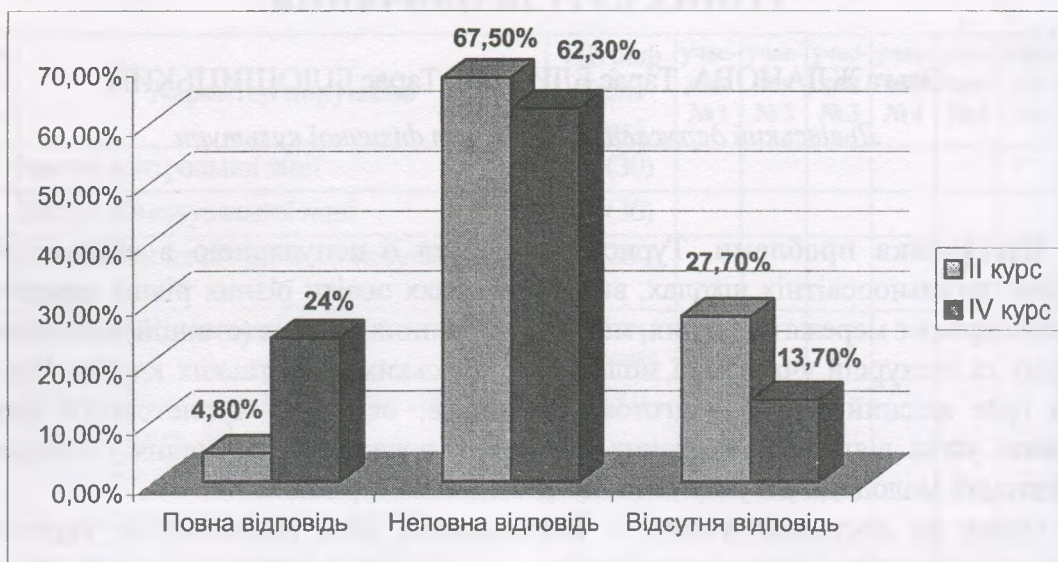

Рис. 1. Рівень засвоєння спеціальних туристських знань студентами різних років навчання

Таким чином, на 2 курсі лише 4,8% володіють теоретичними знаннями з туристської роботи. Продемонстрували неповні знання при відповідях – 67% студентів, одночасно 27,7% не змогли дати відповіді на запропоновані питання теоретичних блоків. Випускники спеціалізацій РОД і СОТ виявили кращі знання. Так, 24% студентів, вільно володіють матеріалом із запропонованих питань і дають повні відповіді. Дві третини старшокурсників (62,3%) дали відповіді на запропоновані тестові запитання, однак вони не були повними. Лише 13,7% учасників тестування не змогли відповісти на запропоновані запитання.

Студентам різних курсів пропонувалися також блоки запитань, які дають можливість виявити рівень сформованих вмінь проводити туристську роботу: підготовка до проведення туристського походу; тактика і техніка пересування і подолання перешкод; медичне забезпечення і до лікарська допомога; виховні та психологічні аспекти туристського походу.

Підсумковий розподіл студентів обох курсів за рівнем сформованості туристських вмінь виглядає наступним чином (рис.2).

Зображення результатів аналізу свідчать про те, що 8,7% другокурсників відмінно оволоділи навичками проведення туристської роботи, на IV курсі таких студентів 26%. Важко відповісти на запитання 66% другокурсників. На випускному курсі дають не повну відповідь 60,5% студентів. Значно зменшується число студентів, які не в змозі дати відповіді на тестові запитання. На II курсі таких було 26%, а на випускному курсі вдвічі менше – 13,5%.

Висновки

1. Аналіз рівня теоретичних туристських знань студентів різних курсів свідчить про те, що на 2 курсі лише 4,8% володіють ними у достатньому обсязі. Продемонстрували неповні знання при відповідях – 67% студентів, одночасно 27,7%

Рис. 2. Рівень засвоєння туристських вмінь студентів різних років навчання

не змогли дати відповіді на запропоновані питання теоретичного блоку тестів. Випускники спеціалізацій РОД і СОТ виявили кращі знання. Так, 24% студентів, вільно володіють матеріалом із запропонованих питань і дають повні відповіді. Дві третини старшокурсників (62,3%) дали відповіді на запропоновані тестові запитання, однак вони не були повними. Лише 13,7% учасників тестування не змогли відповісти на запропоновані запитання.

2. Результати вивчення наявних практичних туристських навичок студентів різних курсів свідчать про те, що лише 8,7% другокурсників відмінно оволоділи навичками проведення туристської роботи, на IV курсі таких студентів 26%. Мають складності відповідати на запитання 66% другокурсників. На випускному курсі дають не повну відповідь 60,5% студентів. Значно зменшується число студентів, які не в змозі дати відповідь на тестові запитання. На II курсі таких було 26%, а на випускному курсі відповіді менше – 13,5%.

3. Вищенаведені результати свідчать про ефективність поєднання двох напрямів туристської підготовки, запровадженої для студентів випускного курсу спеціальності "Фізичне виховання", які навчалися на туристських спеціалізаціях.

Література

1. Ганнопольський В.И. О некоторых возможностях повышения эффективности ученого процесса по предмету "Туризм" // Ученые записки БГАФК: Сб. научн. трудов. – Минск, 2001. – Вып.5. – С.347-354.
2. Зорин И.В. Образование и карьера в туризме. – М.: Советский спорт, 2000. – 223 с.
3. Квартальнов В.А. Туризм. Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2001. – 320 с.
4. Костиця М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота – К.: Вища школа, 1995.-221 с.
5. Тімець О. В. Підготовка майбутніх учителів географії і біології до краєзнавчо-туристської роботи з учнями: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2001. – 22с.